

Список використаних джерел:

1. Дослідження стану та потреб бізнесу за рік повномасштабної війни. Дія.Бізнес. URL: <https://numl.org/OQt>.
2. Зміни в бізнес-середовищі за рік повномасштабної війни: результати дослідження. Укрінформ. URL: <https://numl.org/OQu>.
3. Регіональні результати дослідження стану та потреб бізнесу в умовах війни. Center for Innovations Development. URL: <https://numl.org/OQv>.
4. Стан та потреби бізнесу в умовах війни; результати опитування в серпні. Дія.Бізнес. URL: <https://numl.org/OQw>.
5. Sirenko N., Lunkina T., Burkovska A., Mikulyak K. Prospects for the Development of Small Agricultural Business Entities in the Market Environment. *Economic Studies (Ikonomicheski Izsledvania)*. 2022. 31(3), pp. 162-175.

Надточій Н. С.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв
Науковий керівник – **Замкова І. В.**, д. е. н, професор,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АМОРТИЗАЦІЇ

Після придбання нової комп'ютерної програми підприємство здійснює витрати на її встановлення та на навчання працівників щодо роботи в цій програмі. Крім того, щомісячно оплачує витрати з її оновлення та сервісного обслуговування.

Послуги із встановлення і модифікації програмного забезпечення під технічні умови підприємства є частиною вартості цього програмного забезпечення. Адже без цих послуг таке програмне забезпечення не функціонуватиме з тією метою, з якою його придбано. Тому їх вартість також потрібно амортизувати. Інші послуги є витратами, пов'язаними з використанням програмного забезпечення, а тому вони повинні бути віднесені до складу податкових витрат того чи іншого виду залежно від того, де саме та яким чином використовується придбане програмне забезпечення. ПДВ, сплачений у складі вартості таких послуг, слід віднести на збільшення податкового кредиту [1].

Підприємство визначає строк амортизації об'єкта виходячи з ліцензійного договору або строку очікуваного корисного використання. Якщо ліцензійний договір надає право на безстрокове використання програми на основі одноразового платежу, підприємство визначає очікуваний строк використання програми виходячи з власних професійних оціночних міркувань (при введенні об'єкта НМА в експлуатацію).

Щодо оподаткування податком на прибуток, то для осіб, які зобов'язані коригувати об'єкт оподаткування з податку на прибуток на різниці, є два важливі аспекти:

1) визнання витрат на придбання комп'ютерних програм активом або роялті в податковому обліку;

2) коригування фінрезультатів з метою оподаткування на певні суми, пов'язані з експлуатацією НМА (амортизації, залишкової вартості, результатів переоцінки тощо) [2].

Законодавець традиційно недостатньо однозначно прописав поняття «роялті» в ПКУ, вказавши при цьому на визнання об'єктів у складі НМА у випадках, коли роялті (платіж за використання об'єкта інтелектуальної власності) не визнається. Водночас у визначенні цього терміна в пп. 14.1.225 ПКУ є виняток, згідно з яким винагорода, отримана від кінцевого споживача за використання комп'ютерної програми, не є роялті.

ДФС у листі від 18.08.2015 р. №30644/7/99-99-19-02-02-17 зазначала, що платіж за використання програми у власній госпдіяльності не визнається роялті (з листа випливає, що така позиція стосується платника цього платежу).

Тому при кваліфікації в податковому обліку тих чи інших витрат за комп'ютерні програми слід дотримуватися визначення, наведеного у пп. 14.1.225 ПКУ [3].

Купляючи комп'ютерну програму, суб'єкт господарювання повинен встановити порядок її обліку. Так, якщо: програма необхідна для виконання комп'ютером його функціональних завдань, тобто є системною програмою, вона може обліковуватися як об'єкт ОЗ; придбаваються майнові права на комп'ютерну програму, вона включається до складу НА; ліцензіату надано право користування комп'ютерною програмою без можливості її продажу (або відчуження іншим способом), умови використання програми не обмежені її функціональним призначенням, а відтворення програми – певною кількістю копій, плата за користування такою програмою вважається роялті; оплачується обслуговування програми, але сама програма не придбавається, така плата вважається платою за послуги [4].

Після придбання нової комп'ютерної програми підприємство здійснює витрати на її встановлення та на навчання працівників щодо роботи в цій програмі. Крім того, щомісячно оплачує витрати з її оновлення та сервісного обслуговування.

Список використаних джерел:

1. Як відобразити в обліку витрати на придбання та обслуговування програмного забезпечення. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/4319-yak-vdobraziti-v-oblku-vitrati-na-privbannya-ta-obslugovuvannya-programno-go-zabezpechennya>
2. Савченко О. Програмне забезпечення на підприємстві: облік у прикладах. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-sxemy-buxgalterskix-provodok-30-programmnoe-obespechenie-na-predpriyatii-uchet-v-primerax>
3. Податковий Кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

4. Як відобразити в обліку витрати на придбання та обслуговування програмного забезпечення. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/4319-yak-vdobraziti-v-oblku-vitrati-na-pridbannya-ta-obslugovuvannya-programno-go-zabezpechennya>.

Сизоненко Ю. С.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник – **Бурковська А. В.,** к. е. н., доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ПРОЗОРИСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТАМИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Прозорість управління бюджетами об'єднаних територіальних громад (ОТГ) є одним із ключових принципів децентралізації влади в Україні. Вона передбачає відкритість та доступність інформації про бюджетні процеси та рішення, що дозволяє громадянам контролювати діяльність органів місцевої влади та ефективність використання бюджетних коштів [1].

Ефективність управління бюджетами ОТГ є важливим фактором, який впливає на рівень розвитку громади та рівень життя її мешканців. Вона передбачає раціональне використання бюджетних коштів для задоволення потреб громади та досягнення її цілей [1].

Прозорість висвітлення бюджетів ОТГ може бути досягнута за допомогою таких шляхів:

1. Оприлюднення інформації про бюджети. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" вимагає від ОТГ оприлюднювати на своїх веб-сайтах інформацію про бюджети, у тому числі про доходи, видатки, виконання бюджету, та звітність [2].

2. Залучення громадськості до бюджетного процесу. Громадськість має право брати участь у розробці, обговоренні та затвердженні бюджетів. Це сприяє підвищенню прозорості бюджетного процесу та підвищує довіру громадян до місцевої влади.

3. Розробка та впровадження ефективних механізмів контролю за використанням бюджетних коштів. Механізми контролю повинні бути такими, щоб громадяни мали можливість перевірити, як витрачаються бюджетні кошти.

На сьогодні існує ряд онлайн-сервісів, які можуть бути використані для забезпечення прозорості бюджетів ОТГ. Одним із таких сервісів є портал Spending, який дозволяє відстежувати використання публічних коштів на основі відкритих даних [3]. Іншим популярним сервісом є Є-data — платформа відкритих даних у сфері публічних фінансів [4].

Spending.gov.ua - це єдиний веб-портал використання публічних коштів, який дозволяє відстежувати використання публічних коштів на основі